

Čisty
dávné
kroniky

ČROVO putování

Petr Hejna ml.

LISTY DÁVNÉ KRONIKY

Òrovo putování

Petr Hejna ml. (Dorblin)

PŘEDMLUVA

Čtenářům mého časopisu, vydávaného za podpory MÚ Praha 11, stejně jako posluchačům Českého rozhlasu jsem slíbil, že se vrátím k příběhům z historie skřetů. Nadešel čas, kdy dělám první kroky pro to, abych svůj slib splnil.

Příběh, který počínám psát a kterým zahajuji celý plánovaný soubor, popisuje vše, co předcházelo vzniku slavného města Őrlentu. Odehrává se v dobách, kdy slovo „skřet“ nebylo pouhým symbolem zla a při jeho vyslovení nezachvacoval strach přítomné, ať již trpaslíky, nebo elfy...

K napsání mne inspirovalo okouzlení stránkami díla nepřekonatelného pána pera Johna Rolanda Reuela Tolkiena, žádná z postav však nemá nic společného ani s jeho hrdiny, ani s územím a dobou Středozeemě. Vybral jsem si pouze jako hrdiny dnes pro milovníky fantasy jednoznačně záporné skřety a stvořil dávnou kroniku jejich historie z období, kdy ještě nebylo rozhodnuto o vítězi v boji dobra se zlem, tak jako ďáblové nebyli pekelníky od svého stvoření.

K sepsání tohoto rozsáhlého fantasy románu mne přivedla moje povídka Legenda o válce mezi Zändrem a Troplis-Runem, jako vítězná v soutěži pořádané Českým rozhlasem následně vysílaná na jeho vlnách, kde ji četl Petr Oliva - záznam [ZDE](#). Podle jejího hrdiny ve fantasy příbězích používám jako autor jeho jméno Őorblin. Legendu zařazuji podle časové osy a rodokmenu mých hrdinů až do druhého dílu.

Vlastní jména a názvy bytostí, zvířat, rostlin apod. jsem ponechal v pravopisné podobě originálu kroniky.

Praha, únor 2001

Ano, uběhlo dvacet let od sepsání tohoto dílka k převodu do formátu e-knihy, co je to však proti dávnověku lidské fantazie, rozměru myslí obohacujícím život, který nelze uchopit, změřit, snad jen ho lze zaznamenat a pokusit se ho tím předat na stejné vlně nereálna naladěným čtenářům.

Třebkov, březen 2021

Dávna kronika

Vyprávění o putování prince Ōra proti proudu Mizející řeky, jak je v První skřetí kronice zaznamenal Ōrův písař Tambilis.

I. Mizející řeka

Jsem Tambilis, z vůle mého pána pověřený sepisováním příhod, dobrodružství a osudů členů naší družiny, vyslané do neznáma králem Kassarem, mocným a spravedlivým vládcem kraje v okolí Skalního města nad Bezedným jezerem.

Léta plynul život v tomto městě v klidu, míru a blahobytu. Naše sídlo vybudovali dávní předkové po obou stranách bíle zpěněné vody, odnepaměti šumící nad hlubokou propastí. Mohutná řeka tam ohromným vodopádem padala do hlubin strmé zemské propadliny, kde se rozlévala a vytvářela veliké jezero. Nebylo ani možno dohlédnout na jeho dno a přebytek vody se ztrácel v četných průvrách mezi skalisky neznámo kam do nitra země. Řeka proto dostala jméno Mizející a vodní plocha na dně Bezedné jezero.

Řeka byla hlavním zdrojem naší obživy. V jejím ústí zvečera rybáři rozhazovali své sítě a nad ránem je vytahovali plné ryb a jiných vodních živočichů. Příslušníci našeho rodu, kteří obhospodařovali půdu, využívali řeku k závlaze polí, kam jí přiváděli dlouhými kanály i do vzdálenějších koutů říše krále Kassara. Bylo pro nás snadné pěstovat dostatek různého obilí, z kterého naše ženy vařily chutné kaše, na rozpálených kamenech pekly křupavé placky a ve svátečních dnech připravovaly bohatě zdobené pamlsky. Mojí oblíbenou pochoutkou byly noky ze směsi různých druhů obilí, plněné uzeným rybím masem. V hlubokých jeskyních, využívaných jako sklepy, zráló křišťálové víno a lahodné pivo i všelijaké pálenky, které nesloužily jenom k obveselení a pochutnání, ale naši bylinkáři z nich připravovali účinné masti a lektvary. Početná skupina zkušených lovců vyrážela pravidelně na dlouhé výpravy za zvěří až do odlehlejších hlubokých lesů, několikrát se přitom dostali až k úpatí vzdálených Hraničních hor. Naše město mělo jednu mimořádnou zvláštnost - nebylo vybudováno vprostřed neprostupnosti hlubokých lesů, nebo na vrcholku strmého vrchu či skaliska, jako

obdobná sídla jiných králů, vládců a okolních náčelníků různých horských kmenů, ba ani jako valy obehnané vesnice našich rolníků v nížinách nebo na mírných kopcích podhůří. Obydlí krále Kassara bylo vystavěno přímo na příkrých stěnách propasti, do které padal s ohlušujícím rachotem k temným vlnám Bezedného jezera pěnou se bělající vodopád, nazývaný Bílá voda.

Přístup do domů a královského paláce umožňovaly provazové žebříky, připevněné k oblým kamenům na okraji propasti. Takto těžko přístupné město dobře sloužilo jako ochrana proti nenadálým útokům Seveřanů a jiných podobně bojovných nebo loupeživých potulných kmenů, které často sužovaly vesnice a malé osady našich zemědělců i spřátelených rodů. Palác krále byla jediná budova Skalního města nad Bezedným jezerem, která vznikla vytesáním do kamene, jinak byly všechny domy postaveny z rákosových stonků, střechy měly pokryty salkovými listy a pro větší bezpečí byly připevněny k výběžkům skal pevnými lany. Kassarův palác se ukrýval za poloprůhlednou stěnou vodopádu a jenom nejvyšší věže, vypadající jako pouhé výčnělky ze skály, narušovaly třpytivou plochu mohutné padající vodní stěny.

Přál bych vám, abyste se také mohli projít síněmi, komnatami a halami Kassarova paláce a nakonec nahlédnout i do jeho pokladnice, dobře ukryté ve skále. Bezpečnost přístupu zajišťoval tajný zámek, který doplňoval klíč, pojmenovaný po Kassarově nejstarším synovi Őrovi „Őrův klíč“. Ten po zasunutí do klíčové dírky, kterou smělo spatřit jen urozené oko, otevřel holou skalní stěnu, za níž se pokladnice nacházela. Za vodopádem nebyl skrytý jen palác, ale také velká prostorná jeskyně ke konání různých náboženských i jiných obřadů, divadelních představení, hodokvasů a dalších společenských sešlostí.

Skromné chatrče našich rolníků, rybářů, lovců a mužů ve zbroji neoplývaly přílišnou rozlohou, v každé bylo jen několik pokojů a ve větších se nalézala i malá, leč útulná kuchyňka. U menších chýší býval místo kuchyňky postaven malý krb, nebo alespoň vyhrazené místo pro ohniště. V krbech a na ohních se nepeklo jen maso a placky, které jsem již popisoval, ale ohřívala se nad ním také voda. Od každé chýše se táhly provazové a řetězové mosty, které umožňovaly vzájemně se navštěvovat a také se rychle dostat ze všech obydlí do jeskyně. V případě nebezpečí, před kterým nás předem varovali naši přátelé z hranic, kteří se k nám

v dobách ohrožení svezli po vodě a ukryli se u nás v jeskyni i pod skalními převisy, se uvolnila stavidla u ústí řeky nad propastí. Tím se vodopád rozšířil natolik, že dokonale zakryl všechny budovy i královský palác, a tak seshora nemohl nikdo poznat, že za vodopádem se skrývá obydlené město. Ve skalní stěně byly šikmo vytesány úzké a mělké kanály, které se vinuly v několika zatáčkách od vrcholku skály až k bráně paláce. Malí skřeti se v nich pro zábavu sklouzávali s proudem vody tekoucím kamennými skluzavkami. I já jako malý jsem tam rád dováděl a klouzal se jimi, měkce jako když lадně sjíždí po větvích stromový had žakollík.

Nastal však čas změn, kdy jsme si Kassar, já i všichni ostatní povšimli, že z Bezedného jezera začaly vystupovat ostrůvky a také, že vodopád už nepění jako dřív. Od té chvíle byl král Kassar skleslý, napomáhaly tomu i mnohé neblahé zprávy přicházející z okolních i vzdálenějších osad. Jednoho dne k sobě nechal v mé písařské přítomnosti povolat svého syna Òra i velitele lučištníků Àvona.

„Milý Òre! A naslouchej i ty, Àvone!“ přitom král svým zrakem zamyšleně pohlédl z jednoho na druhého a po krátkém váhání pokračoval, „jak víte, naše město počíná stíhat neštěstí. Vzdálenější pole vysychají a Bezedné jezero už dnes není bezedné, mělo by se mu spíše říkat Jezero sta ostrůvků. Jen ta řeka si své jméno opravdu bohůmžel zaslouží. Proto jsem vás dal povolát nyní před svůj trůn. Požádám vás totiž, abyste se vydali na nelehkou cestu k pramenům Mizející řeky pokusit se zjistit, co se stalo s tokem, proč řeka, která nám dávala život, sílu a bezpečí, musí najednou vyschnout.“

Nato se Kassar obrátil pouze k Òrovi: „Přidělím ti tolik ze svých nejlepších mužů, co máš prstů na ruce. Vezmi s sebou ale i jejich ženy, protože výprava, na kterou se teď vydáváš, může být nekonečná a předaleká. Není vyloučeno, že po dosažení cíle shledáš za rozumnější usídlit se v okolí pramenů řeky a nenavracet se obtížnou cestou zpět domů. Navíc by tesknily v odloučení ony, i jejich muži. I náš rod může najít nová území a šířit tam naše dovednosti, učenost a úctu k bohům.“ Zprvu trochu překvapený Òr váhal jen chvíli:

„Cesta bude určitě namáhavá, dostaneme se zajisté až do krajů, o kterých neví nic ani poutníci z hlubokých lesů a vzdálených hor, kteří občas vyprávějí své zážitky z cest zvědavým obyvatelům našeho města. Je mi ctí splnit přání svého otce a pokusit se o záchranu celé říše. Àvon mi bude zajisté dobrým společníkem,

je obratný jako ještěrka, má zrak jako ostříž, pevnou ruku a hlavně dobrou povahu. Spoléhám, že do naší družiny vybere stejně zdatné a poctivé členy našeho doprovodu.“

Àvon, poctěn důvěrou svého vládce i jeho syna, dojatě poklekl před krále a pravil: „Můj vladaři! Těší mě důvěra, kterou ve mne vkládáš. Budu bdít nad životem tvého syna a napomáhat mu všemi silami k splnění našeho poslání. Dovol mi odejít k mým lovcům, ať i oni mají možnost rozhodnout se sami o účasti na naší cestě. Bude to pro ně věc cti zúčastnit se výpravy, stejně ale jako zůstat tobě po boku.“

„Dávám ti celé dva dny na výběr a shromáždění oněch deseti mužů, kteří s vámi půjdou na výpravu k pramenům Mizející řeky a pomohou vám v úkolu, který jsem vám určil,“ řekl Kassar, „není radno déle otálet, jsou ohroženy životy naše i našich přátel z okolních vesnic. Proud Bílé vody je někdy tak slabý, že se za ním ani nedá skrýt město. Vysycháním polí je ohrožena naše úroda a tím i výměnný obchod se vzdálenějšími kraji na jihu i jinde. Naše sýpky jsou zatím plné a po dobu vaší cesty nebudeme strádat ani my, ani vaši druhové. Svůj díl zásob obdržíte před vyplutím. Àvon vybere muže z řad lovců a můj písař Tambilis schválí další potřebné členy vaší družiny.“

„Musím se ještě před přípravami na odjezd rozloučit s matkou a bratrem Sivetem a Maronem,“ poznamenal Òr, „své bratry a matku nemusím už nikdy vidět, protože můj další osud je nejistý a není vyloučeno, že mohu na cestě zahynout. Tak mě, otče, nech za nimi odejít, aby se dozvěděli o mém čestném úkolu.“

„Jen jdi, Òre, a ty také, smělý Àvone,“ uzavřel rozpravu Kassar a začal přemítat o budoucím osudech svého syna Òra, jeho průvodců i našeho města a lidu.

Po odchodu z Kassarova paláce se Òr vydal za bratry a královnou Galé, zatímco Àvon se odebral za svými druhy, aby jim pověděl o poslání, které čeká vybrané v dalších dnech. Když se shromáždění lovci od Àvona dozvěděli, že se jich může na cestu vydat jenom pouhých deset, začali se bouřlivě dohadovat, kdo půjde s princem Òrem a velitelem lučištníků Àvonem.

„Proč nás má jít jenom pouhých deset, z jakého důvodu nás nemůže vyrazit víc?“
„Také náš domov potřebuje ochranu, dobré lovce a stopaře, jinak by zanedlouho Skalní město nad Bezedným jezerem zahynulo dřív, než by řeka vyschla. Není větší odvážlivec, kdo odejde, než ten, co setrvává.“

„Má pravdu, stejně důležité je zůstat ve městě, jako být druhem Òrovi a Àvonovi na jejich cestě!“

„Tvá slova jsou moudrá, Læcere!“

Àvon ztišil své lovce a pravil k nim:

„Uklidněte se! I v mém srdci budou stejní hrdinové ti, kteří zůstanou ochraňovat naše město, jako ti, co ho pro jeho záchranu musí se mnou do dvou slunce východů opustit. Zbavím vás těžkého rozhodování ve věci této volby. O doprovod žádám zkušeného stopaře Gùa, mnoha lovy protřelé lovce Læcera, Amara, Kormaga, Łascuse a také Aznoba a Sìndeho s jejich mladými ženami, které dosud nepoctila návštěvou bohyně plodnosti Èsmos a v jejichž chatrčích zatím nezazněl křik ani smích malých skřetů. Brát s sebou děti na výpravu, z které možná ani nebude návratu, by pro její očekávanou nebezpečnost nebylo zodpovědné, i by nás to zdržovalo a všelijak omezovalo. Svoji dovednost nám v příštích dnech budou mít možnost ukázat mladí, avšak již dnes obratní a bystrí lovci Klov, Sùpak a Aikab. Nyní se rozejděte do svých domovů a čekejte na mé další pokyny!“

Všichni lovci přijali Àvonovo rozhodnutí s tichým souhlasem. Uznávali ho pro jeho lovecké dovednosti, zkušenost a moudrost.

Tou dobou Òr navštívil svou matku Galé a bratry Siveta a Marona. Zastihl je v královnině ložnici, v jedné z překrásně vyzdobených komnat pravého křídla paláce. Galé odpočívala na měkkém lůžku, stíněném jemně tkaným lehounkým závěsem. Necítila se již po několik dní dobře, společnost jí dělali mladší syn Sivet a bylinkář Onaib, který svými odvary a mastmi vyléčil již mnoho poraněných lovců, neopatrných dětí, při domácích pracích nepozorných žen i členů královské rodiny. Nejmladší Maron se ještě toulal na lovecké výpravě, spíš výuce lovu a zacházení se zbraní, s k tomu mu určenou osobní družinou.

„Co si přeješ, synu,“ zeptala se Òra jeho matka „jakou zprávu mi přinášíš, snad se něco nestalo mému drahému Kassarovi?“

„Nic se mému královskému otci nestalo, ale byl jsem od něj právě pověřen úkolem najít prameny Mizející řeky a zjistit, proč pramen stále slábne a slábne.“

„Synu, úkol, kterým tě pověřil tvůj otec, je těžký pro takového jinocha jako jsi ty, já tě nepustím na tak nebezpečnou cestu, raději zůstaň u své nemocí strádající matky!“

„Neboj, matko, jdu s dobrými přáteli. A jistě se brzo uzdravíš.“

„Ne, já nechci abys mě ty, budoucí dědic trůnu, opustil. Co když na cestě zahyneš a už se nevrátíš. Nezáleží ti na tom, že bych z toho mohla mít smrt? Řekni, kdo s tebou jde, abych věděla, je-li tvá družina schopna tě vskutku ochránit.“

„Matko, v družině, s kterou putuji, mě provázejí mí druhové, vybraní samotným Ävonem. Je tam bystrý stopař Gùes, odvážný mladý vrhač oštěpů a kamenů Sùpak, rybář Sінде a další spolehliví lovci.“

Onaib, který stál ve stínu a poslouchal celý rozhovor, se vložil se do řeči:

„Odpust', má paní, ale musím si promluvit s tvým synem Òrem o stavu tvého zdraví. Dopřej mi tedy prosím rozmluvy s princem slovy určenými i tobě.“

„Jen mluv, Onaibe, a neotálej!“

„Neměj strach, princi, tvá matka se o tebe obává, protože je ještě v slábnoucích spárech nemoci, ale neboj, však tě v den tvého vyplutí ještě přijde vyprovodit a rozloučit se s tebou.“

„Jsi moudrý, Onaibe, tvá vzdělanost by se nám mohla na cestě hodit, jestli se vskutku má matka uzdraví dřív, než vyrazíme, neodmítni moji nabídku a pojed' rovněž s námi. Tvůj nástupce Vízos je již stejně zkušený a dovedný jako ty a nikdo nebude ohrožen tvým odchodem. Však také není žádný mladík a mnoha z nás život zachránil i novorozencům na svět pomohl.“

„Také uctívá bohů Aenleb daroval oběti bohu zdraví Kěsmosovi za uzdravení tvé matky a v popelu vyčetl jeho příznivou odpověď. Tvá nabídka mne těší, rád s tebou budu putovat do oněch dalekých krajů.“

„Dobrým průvodcem nám bude jistě i Aenleb, jeho modlitby na území bohů, které ani neznáme, nám budou zaručeně ku pomoci.“

„Jestli si přeješ, nechám Aenleba povolat.“

„Je to mé přání, Onaibe, zavolej ho, prosím!“

Po chvíli se v královnině ložnici objevil menší shrbený skřet s knihou, kadidelnicí a malým bubínkem, celým ověšeným náramky z ptačích kostí, a obrátil se na Òra: „Princi Òre, můj přítel Onaib mi pověděl vše co ode mne žádáš. Je mi radostí, že jsi mě poctil důvěrou a naplnil mé srdce štěstím patřit do tvé družiny.“

„Nemáš zač děkovat, Aenlebe, jsi výjimečný muž a budeš se nám v našem úkolu hodit...“

Òrovi vpadl do řeči Sivet:

„A já snad mám zůstat zde a ve strachu myslet, co se ti stalo, bratře? Tak to tedy ne! Pojedu s tebou až na konec cesty, přece tě neopustím!“

„To ti nedovolím!“ zvolala slabým hlasem matka, „jedině že by tvůj milovaný otec Kassar s tím sám souhlasil. Odeber se tedy za ním sám, synu, a pokus se s ním v této záležitosti poradit, jistě rozhodne moudře, jak je obvyklé. Ale pokud by se Õr, nedejbohům nevrátil, jsi na řadě coby nástupce trůnu. Vidím, že touha po dobrodružství je u tebe silnější než touha po trůnu.“

„Tvá odpověď, ctěná matko, ač to tak nevypadá, je polovičním svolením. Věřím, že otec mi bránit nebude. Shledám-li, že tvé zdraví vskutku zvítězí nad chorobou, kterou jsi v posledním čase tolik strádala, nebudu mít obavy tě opustit. A pokud se ani já nevrátím, je tu ještě Maron, i když mladík, bystrý a rozumný, stejně jako náš otec, král stále plný síly a rozumu.“

Sivet se láskyplně dotkl matčiny paže a vydal se za otcem.

Kassar právě zaměstnával moji maličkost zadáváním pokynů pro správce sýpek. Zaznamenával jsem na pergamen jeho příkazy, jakou část úrody a zásob přidělit družině prince Õra i jak šetrně hospodařit v dobách nadcházejících. Sivet krále a dokonce i mne zdvořile požádal o prominutí, že bez ohlášení nakrátko přerušuje naši rozpravu.

„Omluv, otče, i ty, ctěný Tambilisi, můj nečekaný vpád. Hovořil jsem s matkou a Õrem. Rád bych byl druhem při jeho putování, matka však mě vyslala pro konečné rozhodnutí za tebou. Proto se dovoluji tě zeptat, zda mi dáš své svolení.“ Jindy rozhodný král tentokrát chvíli váhal:

„Nevím, synu, zda ti budu moci v tvé prosbě vyhovět. Nechat odejít hned dva syny do neznámých dálek mi nepřipadá jako rozhodnutí moudrého krále. Ctím tvou plnoletost i právo opustit město i bez mého svolení, stejně jako tvoji poslušnost a úctu k rodičům, s níž nás oba žádáš o svolení. Mé srdce se nedokáže dohodnout s rozumem, zda ti dát požehnání k cestě, či tě přes tvůj odpor držet doma.“

Pozdvihl jsem svou hlavu od hustě popsaných svitků a pohlédl na oba členy královského rodu:

„Když vladař sám s jistotou neví, bude-li jeho rozhodnutí správné, zbývá mu ještě cesta zkusit získat odpověď či radu od našich bohů.“

„Aenleb je právě v tuto chvíli u mé milované matky,“ radostně zvolal Sivet, „dovol, otče, ať ho požádám tvým jménem o pokus nahlédnout do přání bohů.“

„Dám na Tambilisovu radu,“ odpověděl Kassar synovi, „jdi a požádej Aenleba, ať se bez otálení pustí do zahájení příprav k věštbě!“

Sivet radostně vyběhl z otcovy komnaty a s nadějí, že znaky seslané od bohů budou příznivé, zamířil zpět do místnosti, v níž odpočívala matka. Doufal, že tam ještě zastihne Aenleba a hned mu spěšně vyřídí otcův vzkaz.

Matka rozprávěla s Òrem a Aenleb se právě s oběma loučil. Sivet ho zastavil ve dveřích.

„Vážený Aenlebe! Posečkej prosím chvíli,“ princ se obrátil k matce a bratrovi, „na radu Tambilise otec rozhodl svěřit rozhodující slovo o mém odjezdu bohům, s kterými jen ty dovedeš rozmlouvat.“

Pak pokynul Aenlebovi, ať usedne na kamenný podstavec uprostřed ložnice, „žádám tě proto, vykonej obřad zde, ať matka i bratr seznají, jaké odpovědi se ti dostane. Podvolím se jí, ať je, jaká je.“

Aenleb obřadně povstal, pláštěm ometl podlahu před sebou a bělavým světélkujícím práškem vysypal obrys ve tvaru kruhu velikého asi dva skřetí sáhy. Doprostřed položil dýmající kadidelnici, naplnil čtyři královny poháry několika kapkami vonného oleje z malé podlouhlé hlíněné nádoby, ukryté v záhybech šatu, a rozložil je na okraj kruhu ve směru čtyř posvátných větrů. Po chvíli začal sypat z kožených pytlíků na plamen z kadidelnice prášky, které přitom vytvářely barevné oblaky, od nepaměti uctívači zvané ĝystery. Pak počal zvláštním, nepravidelným tempem bušit do bubínku a současně tichým hlasem zpíval:

*Bohové našich předků
bohové nás a našich dětí
radu po mně žádá král
a já proto zývám vás*

*Zjevte mi přání své
do dýmu ukryté
sešlete poselství
odkryjte tajemství*

Během zpívání ĝystery měnily barvy - byly nejdříve temně fialové, následovala světle tyrkysová, mlhavě šedá, tajemná modrá, hlubokomořská zeleň a další barvy. Pak začaly měnit tvary, spojovaly se do sebe a vytvářely strašidelné a tajuplné shluky, bylo v nich možno rozeznat obrysy těl zvířat a jiných neznámých

tvorů. Po dozpívání písně Aenleb zalistoval v tlusté knize se zažloutlými stránkami, pokrytými záhadnými znaky, kterým rozuměl jenom on. Srovnával podoby, vyobrazené ve svazku s tím, co on i užaslí svědkové obřadu spatřili vznášet se nad kruhem, který se náhle vířivým pohybem odpoutal od kamenné podlahy a vyletěl ven oknem, kde se prášek rozptýlil a byl roznesen po celé říši krále Kassara.

Když Aenleb vyhledal a porovnal stejné tvary, jako spatřil, řekl Sivetovi:

„Princi, bohové mi ve znacích ukázali, že cesta pro tebe neskýtá nebezpečí a budeš prý velmi potřebný. Ale jestli se princ Òr usadí v cizích krajích, musí se jeho mladší bratr vrátit, aby přinesl dobré zprávy našemu městu. Tak zní vůle bohů.“

„Děkuji ti, mocný Aenlebe, zpráva kterou ti bohové poslali, mě učinila šťastným,“ pronesl pln radosti Sivet, „ale netěší mne, že se musím možná vrátit bez bratra zpět domů!“

„Bud' prozíravý, Sivete, a pomysli, že až zemře náš královský otec, musí někdo vládnout Skalnímu městu nad Bezedným jezerem. A novým králem budeš ty, jestli se usídliš jinde v čase, kdy bys mohl začít vládnout místo mne po otci. Maron je ještě mladý, i když i on by mohl být stejně tak dobrým budoucím králem,“ vstoupil do rozhovoru Òr.

„Máš pravdu, bratře, město bez krále je jako stádo ovcí bez pastevce, a proto jestli se nevrátíš do rodného města, navrátím se sem sám, jak mi určili bohové, a budu se snažit vládnout našemu království moudře a spravedlivě,“ odpověděl s radostí Sivet, „ale teď musím jít otci sdělit tu pro mne tak radostnou novinu!“

Sivet, celý udýchaný, vběhl za Kassarem.

„Co se stalo, synu, že jsi sem přiletěl jako bůh větru Ûidus?“

„Otče, Aenlebovi ukázali bozi, že mohu s bratrem vyplout! Děkuji ti, vládče bohů Ĥorame, za to, že cesta má být pro mne bezpečná, že se na ni smím vydat a ne že musím doma v trucu sedět a myslet dnem a nocí na Òra, co ho asi na výpravě potkává a jaké jsou osudy života jeho i jeho druhů! Ještě bylo řečeno, že pokud se bratr usadí v okolí pramenů řeky, musím se já vrátit zpět do rodného města a po tvé, vůli bohů zatím jistě vzdálené smrti, převzít vládu ve Skalním městě nad Bezedným jezerem! “

„Dobrá synu, když bohové vyjevili Aenlebovi, že cesta je bezpečná, tak se tedy vydej společně s Òrem a jeho přáteli hledat a doufám najít prameny Mizející řeky.“

Po těchto Kassarových slovech jsem přistoupil k němu já.

„Kassare, můj pane, dovol mi abych já, tvůj písař, jel také s tvými syny, sepsal při cestě kroniku naší výpravy a poradil jim možná i v různých nesnázích. Dovol mi to, nejmocnější ze všech,“ řekl jsem a poklekl před Kassara.

„Nekleč přede mnou jako otrok, Tambilisi, a povstaň,“ řekl Kassar a pomohl mi vstát, „vím že jsi chytrý a odvážný skřet. Od tohoto okamžiku jsi jedním z členů družiny mého syna Òra. Přidělím vám ještě několik párů trpasličích koz a ovcí s hlídačem stád Ikasem. Na rozloučenou se pro vás připravuje hostina ve velké jeskyni, kde se naposledy před cestou můžete povесelit a pořádně najíst!“

Druhého dne začaly přípravy na cestu, ze všech stran se ozýval hláhol a různé zvuky a pokřik davu pilně pracujících skřetů:

„Pozor s těmi sudy, je v nich ambaristové víno!“

„Však my víme, Àvone, chováme je jako oko v hlavě!“

„Òre, tady ti nesu ty šípy a oštěpy.“

„Děkuji, Sivete, hned je odnesu na loď, ať se tu neztratí!“

„Àvone! Kam mám odložit ty měchy s pitnou vodou?“

„Zanes je do mé lodi, Læcere.“

Rozléhalo se ještě mnoho podobných pokřiků a všelikých zvuků, spojených s nakládáním zásob, sháněním zvěře, utahováním obručí soudků, plněním měchů a mnoha dalšími nezbytnými činnostmi. Při přípravách, které trvaly celý den, měli Òr, Sivet a Àvon rozbolené hlavy a uši zalehlé tím rámusem. Také se není čemu divit, po dni v takovém hluku by bolela hlava i mne. A to zítra ještě všechny čekala slavnost na rozloučení.

Toho večera mě probudilo horko. Vyšel jsem se osvěžit na svůj balkónek a tu jsem si všiml, že pod mými okny netrpělivě překračuje Āsnon, skřet, který ve mně vždy budil nejisté podezření. Nebyl z našeho města, ale moje nedůvěra nebyla dána tím, že je cizinec, něco se mi na něm prostě nepozdávalo. Než jsem si stačil domyslet, co tu asi dělá, přišla k němu další osoba. Nejdřív jsem ji nepoznal, ale když si sundala kápi, poznal jsem že je to Āsnonův bratr Sāsnon, menší skřet, který bydlel asi o dvě chýše dál než já. Usadili se v našem městě po nehodě, která

je potkala na řece, když se odvážili plout příliš daleko od domovské vesnice kdesi vysoko v horách. Snad jakési tušení mne přivedlo vyslechnout, co si ti dva budou povídat.

„Tobě to trvalo,“ řekl nevesele a tiše Äsnon.

„Musel jsem se mít na pozoru, na dnešní noc dal Kassar jako vždy rozestavit stráže, jeden z nich mě málem viděl,“ odpověděl Sāsnon.

„Už deset jar se vydáváme za pracovité obyvatele tohoto prokletého města a myslím, že náš čas právě nadešel. Musíme po Õrově odjezdu konečně skoncovat s Kassarem, jak nás pověřil Mōsnis!“

„Jak to uděláme, Äsnone?“ zajímalo Sāsnona.

„Zamordujeme ho v noci při spánku, to bude nejlepší, stráže ještě budou otupeny z hodokvasu na rozloučenou a král bude jistě po oslavách stejně znavený i méně bdělý, než obvykle. Jeho srdce má teď strach o ženu, syny i celé království,“ pravil Äsnon.

„Dobře, ale teď rychle pryč, než si nás někdo všimne!“ špitl Sāsnon.

Oba se odebrali tiše do svých chýší, aby dál předstírali, že se k sobě ani nemají.

Ráno jsem před slavností vše sdělil Kassarovi, který si je hned oba nechal přivolat k svému trůnu.

„Co se mohlo stát, Sāsnone, snad nás nikdo neodhalil,“ řekl šeptmo se strachem Äsnon.

„Nevím, ale jestli ano, je s námi tedy konec,“ špitl Sāsnon.

S obavami se oba proradníci odebrali do paláce. Král předvolané bratry oslovil:

„Víte proč jsem vás dal povolát, Äsnone a Sāsnone, zvědové neznámého krále Mōsnise?“

„Ne! Ne!“ naléhali oba současně a s překvapením i děsem v tváři.

„Ale já vím, že jste mě chtěli zabít po odjezdu mého syna Õra a uvolnit cestu k trůnu vašemu pánovi.“

„To není pravda!“ vzkřikl seškrčeným hlasem Sāsnon.

„Můj písař Tambilis vše vyslechl,“ odpověděl Kassar a pokračoval, „jelikož zanedlouho zahájím slavnost, nebudeme se zdržovat a kazit si náladu popravami ani vsazováním do jeskynních kobek, proto vám učiním, jsa v dobrém rozmaru, velkorysou nabídku. Propustím vás bez trestu, ale jestli dnes po západu slunce nebudete mít za zády pás vesnic u prvních kanálů, budete bez milosti ztrestáni!“

A teď se rychle klidíte z této místnosti, než váš osud bude zpečetěn již tady a hned!”

Po těchto Kassarových slovech bratři rychle opustili město, bez majetku a jídla, stejně jako do města předstíraně přišli.

„Ale teď už se nezdržujeme, milý Tambilisi, vzhůru na slavnost!” dodal Kassar.

Slavnost byla vydařená a krásná. Svými příběhy rozveseloval všechny oblíbený vypravěč a pěvec Dêpidos. Víno teklo proudem, nikdo ale nepil přespříliš a všichni, kteří s Ōrem nepluli, tak ti alespoň blahopřáli:

„Hodně zdaru!”

„Ať vás ochraňuje bůh vody Onešmeš a bůh slunce Rûpkis!”

„Ať uzdraví řeku a vrátí jí pramen!”

„Ĥoram nechť bdí nad vámi!”

„Ať žije princ Ōr!”

A mnoho dalších blahopřání znělo jeskyní, než jim učinil konec rázný příkaz:

„Teď se ztište, přátelé, Dêpidos vypráví!”

Jednou, když jsem pásl na pastvě stádo Ārahû, přišel za mnou posel z města, že se mi narodil otec. Pokřtili ho Ŵalvâb. Samou radostí jsem zapomněl uvázat Ārahû ke kûlûm a ti se mi rozutekli po okolí. Bohûmžel jsem o tom nevěděl, protože jsem rozprávěl se svým čtyřicetijarým otcem Ŵalvâbem. Když jsem se vrátil na pastvu, abych zavřel Ārahû do chléva, zjistil jsem, že mi všichni utekli. Začal jsem je tedy volat, ale nic. Odpověděla mi jen hluchá ozvěna.

Vydal jsem se je tedy hledat. Asi za čtvrtinu dne se mi podařilo chytit prvního z mých dvaceti Ārahû. To mě dopálilo natolik, že jsem si udělal z trávy provaz, na něm stahovací smyčku a začal jsem znovu s lovem. Když jsem chytil dalšího ze zatoulaných Ārahû, který se pevnou smyčkou zardousil, tak jsem zjistil, že provaz je moc silný. A nato jsem si udělal jiný, a to z nití. Pochytil jsem s ním všechny Ārahû a ty jsem konečně zavřel do chléva. Pak jsem znovu zamířil do města a povídal si dál s otcem.

Při vyprávění se všichni prohýbali smíchy a provolávali Dêpidosovi slávu.

„Dêpidosi, řekni ještě něco, tvůj hlas je pln smíchu a radosti, inu řekni!” dožadovalo se mnoho skřetů.

„Vyhovím vám,“ odpověděl Dêpidos, „zaspívám vám píseň o moudrém králi Kassarovi.“

*Král Kassar je nejmoudřejší z nás,
u pasu má těžký zlatý pás*

*Král Kassar je náš pán,
má ženu, děti, není sám*

*Král Kassar špehy vyhnat dal,
bez trestu je pustil, smrti nevydal*

„Výborně!“ křičeli skřeti a málem si ani nevšimli, že Dêpidos se poté odebral k princům Òrovi.

„Odpust' mi mou smělost, princ, že tě ruším. Chtěl bych se s tebou ale také vypravit na tu dlouhou výpravu. Vezmi mne, prosím, s sebou, budu vás cestou rozveselovat. Dovol mi to, princ, až prosebně naléhal Dêpidos.“

„Přijímám s radostí tvou nabídku, sám jsem tě chtěl o totéž požádat, Dêpidosi. Budeš nám jistě dobrým společníkem, ale slib mi, že jestli se nevrátím do vlasti já, vrátíš se ty společně s mým bratrem Sivetem, ať i na zpáteční cestě je bratr veselý,“ odpověděl Òr.

Druhého dne, kdy stín suchého kmenu ve skále urazil po kameni od časného rána nepatrný kus cesty, se u lodí shromáždili členové výpravy, ale také ostatní obyvatelé města, kteří se přišli rozloučit. Postávala tam i matka obou bratrů. Nemoc již opravdu přešla, jak předpověděl Aenleb. Po boku jí stál sám Kassar a Maron.

„Zde ti dávám tento posvátný šíp, Òre, opatruj ho jako oko v hlavě, vystřel jej, až budeš v největším nebezpečí, je dědictvím našeho rodu. Když ho vystřelíš, svoláš tak na pomoc bohy, ale po výstřelu se ti šíp už víckrát nedostane do ruky, zmizí navždy z tohoto světa. Rozplyne se a více ho již neuvidíš, tak zní pověst,“ promluvil k Òrovi jeho otec.

„Děkuji, otče, snad nepřijde den, kdy ho budu muset použít,“ odpověděl Òr a políbil otce na čelo.

Galé napřáhla ruku s předmětem dosud skrytým pod svým zlatem protkaným šálem, znakem ženy krále:

„Jsem ráda, synu, že má nemoc odešla a že jsem se s tebou mohla jít rozloučit. Vezmi si tuto dýku tvého děda Ĩplikése, minulého krále našeho města.“

„Děkuji, matko,“ pravil Òr a naposledy se s ní objal.

„Přátelé, konec loučení, vyřážíme!“ zvolal Òr.

Maron se objal s oběma bratry a nejen jim třem se v očích zalesklo něco, jako odraz vodopádu, nebo vodní hladiny řeky.

Když odrazily lodě od břehu, hleděla královna za svými dvěma syny, dokud se jí neztratili z dohledu.

II. První noc

Lodě, na kterých jsme se plavili, měly kostru z lehkého dřeva potaženou pevnou kůží z velkých ryb, kterých byl v řece dostatek. Čluny byly proto lehké, že je unesl i jeden skřet, avšak mimořádně pevné. V našem městě jsme je také přenášeli do jeskyní, které sloužily v zimě jako loděnice.

Lodě rychle pluly proti slabému proudu řeky. Poháněly je hbité ruce veslařů a příznivý vítr v malých pomocných plachtách, natažených na dvou zkřížených oštěpech. Krajina, kterou jsme míjeli, byla po obou březích zpustošená, pole suchá, válela se na nich nedozrálá úroda obilí a jiných plodin. Na cestě jsme byli takřka celý den, obloha se barvila nadcházejícím západem slunce a nás čekala zanedlouho první noc na naší výpravě. Vynesli jsme na břeh čluny a začali jsme připravovat večeri a hledat místo na ležení:

„Sінде, jdi ulovit něco, co by se dalo jíst, zásoby budeme šetřit na horší časy!“

„Samozřejmě, Àvone,“ odpověděl Sínde.

„Òre, našel jsem pěkné útulné místo na ulehnutí. Nedaleko odtud je hromada suché slámy, kterou si můžeme rozložit pod sebe pro větší pohodlí,“ řekl hrdě Òrovi Aznob.

„Sláma je u nás v kraji už málokde,“ odpověděl Òr, „jdi a připrav lože sobě, mně i našim druhům. Vezmi si na pomoc pár žen, ty budou nejlépe vědět, jak načechrat svým mužům tyto podušky.“

Mezitím se Sінде, Læcer, Klov a Aikab vydali k řece na lov ryb. Urostlý Sінде, statný skřet středního věku, který velel lovu, nosil čepici ušitou z kůže dlouhoostných okounů, na nohou vysoké škorňe a po ruce měl vždy svoji zubatou dýku, kterou hned u vody kořist namíste vykuchal a vnitřnosti nechal napospas mrchožroutům, nebo na ně lákal do pevných sítí dravé šarqueje. Z jejich drobných zubů mu jeho žena Amahem zhotovila náhrdelník, o kterém Sінде tvrdil, že ho ochraňuje před napadením těmito nevelkými, avšak nesmírně žravými rybami, čas od času připlouvajícími v obrovských hejnech z horního toku Mizející řeky. Dovedl také namíchat tak voňavá a chutná těsta, že jim neodolala žádná z ryb a pomalu samy mu pak skákaly do sítí nebo na zalomené hroty udic. I malí skřeti rádi potají uždibovali ze Sіндеho návnady a mysleli si přitom, že je nevidí. Ale dobrácký rybář věděl, jak jim těsto chutná, a tak navařil pokaždé mnohem víc, než by kdy na lovu spotřeboval a tvářil se, že nevidí roztomilé uličníky, jak se plíží k jeho rybářské kabele a nenápadně odtrhávají lahodné válečky této pochoutky. Sám však se dosud potomků nedočkal.

„Hej, Aikabe, jdi s tou sítí ještě kousek proti proudu!“ požádal mladého lovce, „jsi zručný při lovu v lese, ale mokré loviště je zase mojí druhou domovinou. Musíš sledovat stíny pod hladinou, stejně jako drobné povrchové víry a stopy mušek hnaných vánkem nad dychtivé tlamy rybího hejna.“

„Rád tě uposlechnu a přiučím se, až dorazíme do lesů, bude mi ctí dávat zase rady tobě,“ pravil mladík v haleně z kůže černého vlka, jehož rozevřenou hlavu se zažloutlými tesáky měl nasazenou místo čepice a zbytek kožešiny mu volně splýval přes mohutná bedra. Jemně uvolnil sít' a popošel na určené místo.

Nebe nad západní stranou řeky počínalo pomalu rudnout. Do ztichlého kraje se neslo hromadné skřehotání žab a tajemné zpěvy ptáků, skrytých v hustém rákosí na břehu. Aikab, který celý život trávil výpravami do temných hustých lesů, si začal uvědomovat, že i rybolov, kterým bez zvláštního důvodu spíš opovrhoval, má své kouzlo podobné tomu, jaké pocítoval dosud jen vprostřed divočiny. Oblohou táhl šik sněhobílých severských labutí a různobarevné lekníny zavíraly své květy. Náhle pocítil, jak mu cosi vytahuje provaz sítě z ruky. Pohlédl na Sіндеho, který

pokyny volné ruky nařizoval lovcům, co mají dělat. Stahovali síť a ta těžkla a těžkla.

„A teď vši silou rychle ke břehu!“ zavelel Sînde, „úlovek bude dostatečný pro všechny.“

„Pár ryb nám ale stejně proklouzlo!“

„Tak je tomu vždy, nejschopnější a nejhbitější jedinci se pokaždé zachrání.“

„Je tomu tak i ve stepi či v lese, silnější přežívají.“

„Jen abychom my někdy nebyli ti slabší!“

„Nepřivolávej zlé duchy, Klove, cesta ještě ani nezačala!“

S koženými vaky plnými ryb se spokojená čtveřice lovců vracela ke svým druhům.

Lodě vytažené na břeh ohraničovaly místo našeho prvního noclehu. Hřál jsem se u ohně, který Aenleb zapálil v ohništi uprostřed kruhu z našich plavidel. Strážce zvířat Ikas ochraňoval svoji malou skupinku, kterou jsme pojmenovali honosně stádo. Zvířata, cestující na vyztuženém dnu Ikasovy lodě, už byla napasena a ulehla k spánku. Přivolali jsme Ikase mezi nás a očekávali brzký návrat skupinky lovců, vyslaných k řece. Zanedlouho jsme zaslechli veselé bručivé popěvky našich druhů z hustých vrbiček za naším ležením a během chvilky již byli u nás.

„Jaký byl lov, Sînde?“

„Však vidíš, vaky nám div neprasknou a tak mám strach, aby i tobě po večeri nehrozilo prasknutí břicha, Amare.“

„Amarův břich, ten leccos pohltí. Co uchvátí, to nevydá!“ dobírali si svého přítele ostatní.

Dobromyslný Amar byl častým cílem jejich vtipů. Ani ne tak pro své vskutku důstojné břicho, ale hlavně pro obrovskou chuť k jídlu, nestydím se ji nazvat žravostí.

„Štěstí, že Amarovi nechutná tráva a seno, to by Ikas už byl bez svého stáda.“

„Amar se v boji obejde bez štítu, takovým pupkem žádný šíp, ba ani oštěp neprojde.“

„Jen si mne dobírejte, vy seschlí rákosové,“ ohradil se mohutný lovec s usměvavou kulatou tváří, vykukující pod kovanou přilbou, zdobenou nádhernými rohy impogampího samce, „zas mne budete prosit o pomoc, až vaše znavené paže nebudou schopné splnit ten či onen úkol. Snad vám ani nebudu připomínat, kolikrát byste beze mne nesplnili svoje povinnosti.“

„Vždyť my víme, jen si tě dobíráme, abys nám moc nezpychl.“

„Tak dobře, pár ryb vám nechám.“

Amarova žena Ninrut s pomocí Dùpu a Retne počala připravovat ryby před vložením nad oheň. Vyvrhnuté a ochucené je ženy vložily do dýmu. Zanedlouho se počala celým ležením šířit lahodná vůně nakořeněných ryb.

„Já už to asi nevydržím, sním je snad syrové!“

„To je týrání, z té vůně dozajista zešílím!“

„Dêpidosi, vyprávěj něco pro ukrácení chvíle.“

„To je nápad, Dêpidos nás zabaví a ryby zatím provoní kouř a jejich maso zružoví.“

Dêpidos usedl na houni poblíž svého člunu, prohrábl si řídké vlasy a počal vyprávět.

Byla jednou jedna ryba, která záviděla slunci. Mnohokrát ho již prosila, aby jí dalo kousek své záře, ale marně. Teprve po době, kdy dvakrát hladina jezera zamrzla a slunce obtížně pronikalo pod ledový povrch k prokřehlým tvorům, se slunce slitovalo. Po druhém rozlámání ledů se konečně rozhodlo darovat rybě pár svých paprsků.

Ryba byla celá rozjasněná nejen paprsky, ale i radostí. Začala se prohánět mezi ostatními rybami, které se jí začaly smát:

„Podívejte, sousedka svítí!“

„To musí vidět můj druh a děti.“

„Cha, cha, cha...“

Za několik okamžiků byla ryba pro smích celému jezeru.

Ten den šel na lov chudý rybář. V síti mu uvízla jedna jediná ryba. To ho dopálilo a chtěl ji hodit zpět do vody. Když si ale všiml, jak ryba svítí, zajásal.

„Konečně budu bohatý!“ a šel ji nabídnout na rybí trh.

A tak dopadla ryba, která záviděla slunci.

Skřeti se celou dobu stahovali kolem vypravěče, napjatě hltali poučný příběh a po jeho vyslechnutí uznale poplácávali Dêpidose po zádech. Ani si nevšimli, jak Amar nedočkavě několikrát rychle stáhl rybu z proutku nad ohněm a takřka bez kousání ji pokaždé nedočkavě spolkl. Pak se přimísil mezi ostatní a také chválil příběh:

„Tvá hlava, ač skoro holá, je tak plná nápadů! Jen zacítíš rybu a hned o ní zplodíš bajku. Rychlost tvých myšlenek mne přivádí v úžas.“

„Hovoříš nám z duše, Amare. Lukem ani síti Dêpidos nevládne, ale jeho mluvecký um je snad od bohů.“

„Jen mne nepřechvalte, přátelé, děkuji za uznání. Pojdme si teď ale pochutnat na rybkách!“

„Bezmála jsme na ně zapomněli, přitom Amar by je ještě před chvílí cpal do svého sudu zasyrova.“

„Byl jsem trpělivý jako vy a také se jich již nemohu dočkat.“

Celá naše skupinka se přesunula k dohasínajícímu ohni. Přihodil jsem suchou otep, aby bylo lépe vidět na dělení úlovku.

„Vypadá to, Aenlebe, že Ÿidus nám dýchl do ohně a žár nám ryby sesušil, úlovek se mi zdál větší!“

„Lupičské šelmy by se k ohni neodvážily.“

„Možná si bohové sami vzali obět.“

„Co dělat, dáme si, co je.“

Àvon počal rozdělovat ryby. Největší úlovek skropil Aenleb několika kapkami medoviny a s krátkou modlitbou ho odevzdal bohům. Poté začali všichni hodovat, jenom Amar se ani nehlásil o svoji porci a neustále svlažoval hrdlo chladivou vodou. Po večeri ulehli členové výpravy na svá dočasná lože. Ikas se uložil poblíž svého stáda, mladí lovci na louce směrem k vodě a starší neodmítli místa po boku svých žen. Do ztichlé noci se ozval Sùpakův hlas:

„Nespíš již, Dêpidosi?“

„Jak bych se mohl tak rychle odevzdat spánku. Vždyť slyším šepot ze všech stran, nikomu se nechce spát.“

„Je to naše první noc mimo domov, jsme sice ještě na území Kassarovy říše, ale přesto již pocítuji slabý stesk po domově.“

„Co takhle zazpívat nám nějakou píseň pro sladší spánek a klidné sny?“

„Zapěj, Dêpidosi,“ počalo se ozývat tmou, „zapěj a potěš nás.“

Dêpidos se zavrtil na slámě, sáhl pro lyru a do měsíčního svitu zazněla jeho píseň:

*Já vzpomínám na své rodné město
kde každému je lehko
král Kassar jemu vládne
sláva mu, čest, at' nepadne*

*Však město postihla pohroma
už nevládne v něm bezstarost a pohoda
řece zeslábl pramen natolik
že byla tenká, tenká jak had zăkollik*

*Àvona a Òra Kassar povolal
souhlasu bohů se Sivet dovolal
Òr teď v duchu přemítá
Aenlebovu modlitbu vyslychá*

*Neví, zda vrátí se či zůstane
tam před námi v širé pustině*

Òr a jeho druhové tiše usnuli. Dêpidos opatrně odložil lyru a zabalil ji do měkké kůže, aby byla chráněna před ranní rosou. Poté se i on odebral do říše snů.

Krátce po půlnoci z křovisek za táborem počal neznámý tvor vyluzovat úděsné skřeky. Všichni spáči se vyděšeně probudili a shlukli se kolem Òra a Aenleba.

„Takovéhle děsuplné chrčení nevydávají ani hujklopové, ani quengové.“

„Aenlebe, popros bohy o ochranu!“

„Kde je náš silák Amar?“

Nastalo ticho, do kterého stále občas zajel hrůzostrašný ryk. Strach poléval skřety. Jaký to asi netvor lapil jejich druha a teď na něm pod pláštěm noci hoduje? Zmocnil-li se takového siláka, jak se asi ubrání obyčejný skřet či slabá žena? Nikdo ani nehlesl. Všech lesních tvorů po otisku tlapy či hlase znalý stopař Gùes také neměl tušení, co se to asi ukrývá ve tmě. Křoviska se počala hýbat a směrem k táboru se jimi prodíralo jakési neznámé mohutné zvíře. Pojednou se rozhrnuly větve nejbližšího keře a z nich mezi vylekané a překvapené skřety vylezl Amar:

„Co tak koukáte? Proč nespíte?“

„Tys nás ale vyděsil, Amare!“

„Cos dělal v těch křoviskách?“

„Inu, nějak mi nebylo dobře, ty ryby mi moc nesedly.“

„Vždyť jsi je ani nejedl, tak jak ti z nich může být zle?“

„Nezbývá, druhové, než s pravdou ven,“ stydlivě a provinile šeptl Amar, „zatímco Dêpidos zaměstnal vaši pozornost rybou se zlatými paprsky, podlehl jsem vůni večere i své nenasytlosti a spořádal pár polosyrových ryb. Ty mne však vytrestaly za vás!“

„Ale i za mne!“ rozzlobeně vykřikla Amarova žena Ninrut, „tak proto jsi byl k mým touhám dnes tak chladný!“

„Odpusť, má nejmilejší,“ chlácholil Amar rozlícenou Ninrut.

Ta uchopila muže za pokovený opasek a táhla ho směrem k jejich dolíku ve slámě.

„Ještě ti dám možnost se polepšit, jinak příští noci budeš lehat po boku opravdových hujklopů!“

A dvojice zavalitého skřetího obra a jeho drobounké ženy ulehla v objetí do dlouho do noci chřestící suché trávy.

Uklidnění a nakonec i pobavení skřetové se také navrátili na lože. Ještě v polospánku zaslechli poslední Dêpidosovu poznámku:

„Tak to vypadá, že Amarův břich tentokráte vydal, co uchvátil.“

A i on odešel té noci již podruhé do říše snů.

Jitro zastihlo mne i mé druhy odpočaté a svěží, jen Amar mátoživě s kšticí plnou stébel jako poslední opustil sluncem zalitou hromadu slámy. Spokojeně se tvářící Ninrut také občas zívla, ale hbitě pomáhala ostatním ženám s balením před odjezdem.

„Hej, Amare, nemáš chuť na rybu?“

„Postrach quengů už konečně vstal!“

„Ninrut měla asi šťastné sny.“

A mnoha dalšími pokřiky si dobírali své přátele ostatní.

Oba princové mezitím dohlíželi na přípravy a občas upřeli své zraky zpět k domovu. Místa, která lemovala obzor, jim byla ještě příliš známá. Vydali pár posledních pokynů a lodě opět vyrazily.

III. Proti proudu

Míjeli jsme zavlažovací kanály, z některých už jen byly pouhé bahnité stoky zarostlé rákosím. Lod' našich vůdců měla vztyčenou vlajku s heslem jejich rodu "Moudrost a spravedlnost", vepsaným kolem erbu s vyobrazením vodopádu, znaku Skalního města. Kolem poledne jsme byli již daleko od místa, kde jsme nocovali. Krajina byla den po dni čím dál pustší a některým z nás dosud neznámá. Bylinkář Onaib občas zalovil ve vodě po květu či řase, které po prozkoumání buď usušil, naložil do pálenky nebo prostě vyhodil zpět. Všimli jsme si, že některé vesnice jsou již opuštěné, jejich obyvatelé se asi přesunuli do okolních lesů, které postupně nahrazovaly pole lemující řeku kolem jejího ústí. Koryto řeky se pozvolna zužovalo a s tím i narůstala síla proudu, který jsme museli zdolávat. Ale vzhledem k úbytku mocnosti řeky to nepřinášelo žádné výrazné zatížení.

Tak beze změny uplynulo tolik dnů, co je prstů na obou rukách, vlastně i na nohách. Přes den jsme cestovali, za nocí se posilňovali, odpočívali a čerpali radost nebo poučení z Dêpidosových příběhů. Vzpomínali jsme na přátele dole ve městě a přemítali, jestli někdy se ještě osudy spojí, kdo z nás je vlastně ve větším nebezpečí. Zda my na cestě do neznáma, nebo oni v očekávání nejistoty. Dělal jsem si poznámky o naší cestě, o místech která jsme navštívili a o příhodách, které nás potkaly. Také jsem podrobně zakresloval mapu naší pouti po vodě. Dêpidos nám svým zpěvem zpříjemňoval naši jednotvárnou plavbu línou řekou, lovci se zaměstnávali obstaráváním potravy a ženy vařily a po večerech zahřívaly lože svých mužů.

Oba bratři se střídali v udílení pokynů ostatním. Většinou předali své přání či rozkaz Àvonovi, ten sám pak rozhodl, kdo provede ten anebo onen úkol. Za dobře odvedenou práci následovala vždy pochvala vůdců, stejně jako uznání ostatních. Vykonat zadané činnosti špatně by se žádný ze skřetů neodvážil, snad ani ne tak za strachu před bratry nebo jejich pravou rukou Àvonem, ale hlavně s vědomím, že každá chyba může ohrozit nás samé, zdar naší výpravy a tím i naše blízké, od nichž jsme se každým dnem víc a víc vzdalovali.

Náznak zprvu tenkého proužku na obzoru před příděmi našich lodí pozvolna získával na mohutnosti a po několika zdolaných mílích plavby bylo možno rozeznat jednotlivé vrcholy a temné stěny Hraničních hor. Chvilé loučení s naším krajem se neodvratně blížila. Ještě tak den cesty a pošlu po vodě první zprávu Kassarovi, že jsme opustili jeho říši, jak jsem se zavázal, říkal jsem si.

„Blíží se noc, nebude již čas pro vytažení lodí na břeh?“ optal se Sivet Òra, „hranice již je takřka před námi.“

„Právě proto bych dnes ještě rád pokračoval v cestě až do chvíle, kdy noc rozprostře svá temná křídla. Přespat pak můžeme v zakotvených lodích a ráno se probudit do poznání cizí země.“

„Jak soudíš, bratře, já bych do srdce hor tak nespěchal, i když jejich obyvatelé jsou prý vlídní a mírní. Máš ale pravdu v tom, že není ke škodě zkusit trochu víc využít dne pro přiblížení se k cíli.“

„Jsem rád, že se vždy dohodneme, odpověděl Òr bratrovi a pokynul k Àvonovi, „ať se muži vystřídají u vesel a plný vítr do plachet!“

Proploovali jsme již pahorkatinou podhůří Hraničních hor. Proud pomalu sílil, a tak lodě pojednou zvolna zpomalovaly tempo, na které jsme byli zvyklí. I když se veslaři střídali co chvíli, hory se ne a ne přiblížit. Šero stále houstlo a konec dne byl na spadnutí.

„Snad už raději přirazíme ke břehu, nezdá se, že to stihneme.“

„Zbytečně strašíš, Læcere, je to otázka pár chvil!“

„Vzpomeň na rady svých předků, jistě znáš heslo: Ranní mlhy moudřejší večerních červánků, nebo: Spěj ku cíli, nečekej že za chvíli. Kam ten spěch, nehoní nás přece flamingové!“

„Rozkaz Òra ti musí být nade vše, vykasej plachtu výš!“

Lodě na chvílku zvýšily rychlost. Slunce již ulehlo do peřin zkrvavělých mraků a noc zatáhla temný závěs zdobený zářivými třpytícími se hvězdami. Onaib a Aenleb ukazovali mladým lovcům seskupení, v kterých již naši dávní předkové nalézali podoby bohů či bájných tvorů. Kdoví, zda na některého při naší pouti nenarazíme.

Pojednou mužům ztěžkla vesla tak, že s nimi nemohli pohnout dopředu ani dozadu, ba nebylo možno ani je pozdvihnout z vody. Cosi je doslova připoutalo ke dnu řeky.

„Asi bahno nám brání v cestě,“ usoudil Àvon.

„Ne, Àvone, tohle vypadá na to, že jsme uvízli ve spárech masožravé vodní řasy ěhtë, která díky svému rychlému růstu a žravosti může zapříčinit naši smrt za půl, ano slyšíte dobře, za půl dne,“ pronesl pln obav Sînde, který se s touto řasou již poněkolikrát setkal, „vlastně spíš noci, co se nás týče!“

„Jaká hrozba nás od ní čeká?“

„Musíme zabránit, ať se nedostane do lodí. Bude se snažit pnout po veslech a pak už pro její zubaté noční květy bude dílem mrsknutí rybího ocasu přísát se k naší, pro ně tak lákavé, teplé krve plné kůži. Teď nemeškejte a hbitě zažhněte louče a spalujte vše, co se bude plazit po veslech!“

„Rychle, křesadla sem!“

„Připalujte louče a nedovolte zkáze a smrti vstoupit mezi nás!“

Po zažehnutí světla ve všech člunech jsme opravdu uviděli, jak se cosi plazí po dohledka opracovaných drželištích vesel. Nástrah hlubin znalý Sînde se žel bohům nepomýlil!

Boj s nebezpečím z útrob řeky neměl dlouho vítěze. Občas se ěhtë podařilo proniknou výhonem na loď, ale pohotoví skřeti okamžitě oslizle nazelenalý ochlupený stvol napadli ohněm. Popálená nenasytná rostlina se poté prskavě zkroutila a nečekanou rychlostí zajela zpět do vody. Ale hned jiný, nebo spíš více nových výhonů se dralo mezi nás. Nejhorší chvílky byly ty, když dohořela louče a bylo třeba rychle nahradit ji novou. To pak ěhtë získávala převahu. Ve chvíli, kdy již jsme ztráceli naději i oheň, nás nečekaně zachránil dosud se na zádi choulící Aenleb. Jeho drobná, shrbená postava se vztyčila v žáru posledních voskovic a vypadal jak sám některý z bohů. Z jeho tváře vyzařovala tajemná síla. Rozhodil po hladině jakýsi prášek, který v mžiku pokryl celou hladinu. Vytrhl hořící louči nejbližšímu z druhů a dotkl se s ní hladiny. Ta zahořela oslnivým bleskem, který pohasl, než by šarquej prvně kousla, a s ním zmizela ěhtë i se svými výhony pod hladinu a již se víc nevynořila.

„Díky tobě, Aenlebe, již bylo namále!“

„Bojovali jste udatně, nemáte se za co stydět.“

„Mysleli jsme, žeš ustrašen a proto se straníš boje.“

„Rozmlouval jsem s bohy a prosil od nich radu, však nemohl jsem jejich hlasu zaslechnout!“

„Málem jsem již vložil na tětivu posvátný šíp, tvá pomoc přišla v pravý čas,“ uznale pravil Òr, „i stařec může přiložit svůj um, když jeho ruka mečem již ztěžka vládne!“ Zavelel pak do dýmem zalité tmy:

„Přirazte ke břehu! Dnes budeme nocovat v lodích!“

Vytáhli jsme lodě na břeh a za pár okamžiků, bez oběti bohům, ani neprosíce Dêpidose o rozpravu, jsme znaveně usnuli.

Probudilo mne teplo slunce, laskavě hladící moji tvář. Promnul jsem si oči, rozespale jsem se protáhl a pohlédl přes bok lodi, abych si prohlédl místo, na němž jsme nocovali.

Strnul jsem překvapením a hlas se mi stěží dral vyschlým hrdlem:

„Òre! Sivete! Àvone! U bohů, co nás to postihlo!“

„Onešmešuv hněv nás stihl, nedočkal se smířlivé oběti!“

Skřeti, znavení celodenní dlouhou cestou a vyčerpávajícím nočním bojem, stejně užasle jako já nevěřícně hleděli na sluncem zalitou vodní hladinu, která nás ze všech stran obklopovala i na vzdálené hory, kterých jsme se již bezmála dotkli, v ranní mlze teď modravě neostré u obzoru. Proud nás měkce unášel zpět spolu se spoustou úlomků větví plujících kolem nás, voda měla kalnou bahenní barvu.

„Na horním toku asi byla bouře, která pozdvihla hladinu a zbystrila proud řeky. Ta nás v tvrdém spánku odnesla ve svém náručí nepozorovaně z pevné země. “

„Jsme opět tam, kde včera!“

„Rychle k veslům a vztyčit plachty!“

„Sivet měl pravdu, Òre, ať do srdce hor nespěcháme,“ pravil Àvon, „tvůj bystrý rozum byl zaslepen touhou poznání a dosažení cíle.“

„Læcer také mluvil moudře, když navrhoval přirazit ke břehu,“ poznamenal kdosi ze skřetů.

„Přiznávám svou chybu, přátelé, radši propříště vše nejdřív správně uvážím a poradím se s vámi dříve, než se odhodlám i k sebemenšímu rozhodnutí, bude-li jen jeden hlas pochybnosti,“ omlouval se Òr, „ale teď už konec řeči a rychle veslovat k horám, kterým jsme včera byli tak blízko a které kvůli mně se nám teď jenom mlhavě rýsují na vzdáleném obzoru a jsou již podruhé naším nejbližším cílem!“

Skřeti se hbitě chopili vesel a s rytmem Dêpidosovy písně veslovali znovu krajinou, kterou jsme předchozí den projížděli s představou, že ji vidíme možná naposledy.

*Byl kdys slavný lovec Ĝÿs
ten bydlel v osadě Kÿ w
král jedenkrát si ho povolal
a prosbu svou mu zvěstoval:*

*„Potřebuji, bys ulovil
stříbrného sokola!“
Na to mu Ĝÿs odpověděl:
„To bude lov na mnoho neděl.“*

*„Je-li třeba, koně já ti dám.“
„To králi netřeba, já přec koně mám.“
„Inu tedy, vyjed' v hvozdy
doufám, že navrátíš se brzy.“*

*Lesem jede Ĝÿs
jede sám a sám
nemá druha na cestě
nikým nesledován*

*Jen ten pták co vzduchem letí
„Vždyť to sokol stříbrný!“
dí sobě sám Ĝÿs udatný
rychle vzhůru šíp vystřelí*

*Netrefí se
únavou mu blednou líce
„Přemož spánek, bědný lovče!
Král si žádá stříbrného sokola.“*

*„Nemhuř oči, sic už padá černá tma
svatá je ti prosba králova.“
Bdí lovec u paty starého dubu
doufá, že splní prosbu královu*

*Celou noc Ğýs na sokola čekal
sic marně, stále marně
šťěstí však měl zrána
sokol hnízdo nad ním má*

*Zamířil, šíp vystřelil
sokol k zemi padá
v jeho hrudi stříbrné
září skvrna rudá*

*Úkol splnil Ğýs
sokola má v kabele
nebude již chybět víc
u královské tabule*

Touto a mnoha dalšími písněmi o hrdinech našich bájí nám Dêpidos krátil jednotvárnost cesty. Byl to namáhavý den, vítr nám odmítal pomoc a nám nezbyvalo než se lopotit a pracně zdolávat rozbouřený tok. Paže nám zemdlévaly, ale touha dosáhnout hor nás hnala vpřed. Vpřed, proti proudu.

IV. Přátelé

Konečně se Hraniční hory přiblížily. Byli jsme v místech, kde nás včera uchvátila ěhté. Raději jsme její sídlo obepluli kolem protějšího břehu. Netrvalo dlouho a dorazili jsme do poslední osady podléhající Kassarovi, do vesnice horalů, ležící přímo na hranici a spravované vůdcem Alvábem, přítelem našeho krále.

„Jak se má váš ctěný otec?“ zeptal se Alváb Òra a Siveta, „když jsem vás viděl naposledy, proháněli jste se ještě na vodních skluzavkách a cpali se potají Sіндеho těstem. Teď však shledávám, že Òr je pravým mužem a Sivetovi k dospělosti zbývá toliko krůček.“

„Však nám o tobě, Alvábe, náš otec Kassar vyprávěl mnoho příběhů, matka Galé zpívala o tobě i písně,“ odpověděl na horalova slova stejně uctivě Òr.

„Jsem poctěn, že vám o mně rodiče vyprávěli,“ řekl skoro pyšně Alváb, „zůstaňte u nás na hostinu, ať se lépe poznáme!“

„Odpust', Alvábe, ale nemůžeme se více zdržovat, hodláme překročit dnes Hraniční hory,“ pronesl ve spěchu Òr a chtěl již odejít, když tu ho za rameno chytil Sivet.

„Bratře, nespěchej, vzpomeň si na včerejší den, kdy se jasně ukázalo že chvátat se nevyplatí,“ připomenul Òrovi, „snad si můžeme najít trochu času pro přátele, nevšiml sis, jak Alváb posmutněl, když slyšel tvé odmítnutí?“

„Máme si večer hledat nocleh, shánět potravu a chystat ležení, to stejně zabere času, jako posedět zde mezi přáteli a navíc jim i tím udělat radost,“ souhlasil Òr s bratrem, „nezbývá mi než dát ti za pravdu a sdělit tu zprávu ostatním.“

Obrátil se k Alvábovi: „Přijímáme s díky tvé pozvání, však dovol, ať i my ti nabídneme z našich zásob...“

„To nepřichází v úvahu!“ rozzlobeně vpadl do řeči Òrovi Alváb, „vím jak obtížnou a i nám potřebnou cestu podnikáte, proto buďte mými hosty, ženy již nosí první chody.“

„Díky za pozvání, rádi tedy usedneme se svými druhy u tvého stolu.“

Dříve, než jsem s ostatními podlehl vůni a chuti pokrmů i nápojů bohatého výběru, zašel jsem k vodě a poslal zprávu Kassarovi s pozdravem od Alvába a s radostnou novinou, že jsme dosáhli hranice. Svitek jsem vložil do vyschlé vydlabané tykve, kterou jsem pak uzavřel a při výrobě nových loučí na cestu namočil do vrčí smoly. Možná již dnes Kassarovi rybáři v očekávání vyhlíželi do sítí nad vodopádem, zda nenajdou vzkaz, že jsme dosáhli neznámého území. Snad jim naše zdržení nenahnalo strach. Poté jsem se odebral za svými druhy.

Na hostině, kterou pro nás připravil náš přítel Alváb, se nacházely nejen ryby, které byly nejčastější obživou skřetů krále Kassara, ale také mnoho masa lesní zvěře, ptactva a různých druhů bobulí a plodů, které vydal nejen les, ale také úrodná pole krále Alvába na jižních svazích hor.

„Ambaristové víno z vašich sklepů je stejně dobře uzrálé a průzračné, jako ze sklepů mého otce krále Kassara,“ řekl bez falešných lichotek chvalebně Òr, „dovol, ať ti přinesu ochutnat také trochu z našich zásob.“

„Inu, Òre, dones trochu vína, aby ses necítil uražen, že odmítám víno, které měl na jazyku málokdo z Kassarovy říše. Navrhuji teď, pro zpestření zábavy, vyhlásit

soutěž v lukostřelbě. Odměnou vítězi bude plášť zdobený pylem motýlů a nočních můr. Vyber své tři nejlepší lučištníky a postav je proti mým.“

„Budeme jako obvykle závodit v rychlosti a ve střelbě na cíl?“ otázal se Òr.

„Zajisté, kdo vystřelí nejvíc šípů do vzduchu, než se první svým hrotem dotkne země, ten bude prohlášen za nejrychlejšího střelce. Nejpřesnějšího střelce vybereme podle toho, kolik dokáže sestřelit šišek z vrcholku koruny jedle na protější straně řeky. Každý bude smět vystřelit na cíl pouze tři šípy.“

Òr požádal Àvona, ať si vybere další dva lovce.

„Druhým střelcem bude Aznob a třetí budeš ty, princí Òre!“

„Vždyť víš, že nejsem v lukostřelbě tak zběhlý jako ty.“

„I tak ukaž co dovedeš, ostudu si jistě neuděláš.“

„Dobrá, tak to zkusím. Nemůže být každý nejlepší. Stát po tvém boku v soutěži je i tak čest.“

Alváb si vybral také dva společníky z řad svých lovců a všichni vyšli na louku za osadu. Schopnosti soupeřů byly vyrovnané. Všem se podařilo vyslat k nebesům jedenáct šípů. Rozhodnout o vítězi měla střelba na cíl. Nepříznivostí silného větru byla střelba velmi obtížná. Vítr zanášel šípy a celá koruna mohutné jedle se kývala ze strany na stranu, jako kdyby měla každou chvíli spadnout. Ani Òr, ani Aznob nezasáhli žádnou šišku, stejně tak dva Alvábovi lovci. Na řadě byla poslední dvojice - samotný Alváb a uznávaný Àvon.

Alváb pečlivě mířil, nakláněl se podle pohybů stromu zmítaného větrem a pojednou bleskurychle vyslal šíp do koruny. Krátce zasvištěl vzduchem a přesně dosáhl cíle.

Àvonův způsob střelby byl odlišný. Nasadil šíp na tětivu a držel luk skloněný k zemi. Stál jako přikovaný a jeho oči bedlivě sledovaly vzdálený cíl. Ani jsme si nestačili všimnout, kdy napjal luk a vystřelil. Ani on nechybil. Stejně nerozhodně dopadlo i další klání. Zda bude mít soutěž vítěze a kterého, rozhodne třetí šíp. Alváb mířil tak dlouho, že jsme se podívovali, jakou musí mít sílu, aby udržel tak dlouho tětivu napnutou. Vítr mu však příliš nepřál. Šíp letěl, jak když kličkuje zajíc a o šišku se pouze otřel opeřením a rozhybal ji. Na stromě se ale udržela. Jestli se Àvonovi nezdaří plný zásah, nebude mít vyhlídky na vítězství v tomto tak vyrovnaném klání.

Aenleb tiše vzýval boha větru Ūiduse, aby zklidnil rozhněvané větry a byl nám ku pomoci. Zdálo se ale, že Ūidus je k jeho prosbám hluchý. Àvon stejně nečekaně jako předtím zaslal šíp směrem do koruny. Stalo se ale něco neuvěřitelného. I jeho šíp se šišky pouze dotkl. Alvåbovi i Àvonovi lovci propukli v jásot. Souboj byl nerozhodný. Vtom ale šiška, slabě zasažená Àvonovým šípem, opustila své místo na konci větve a spadla k zemi. Naši druhové v jásotu neustali, naopak radovali se ještě víc. Zklamání zavládlo na chvíli u našich hostitelů, ale i oni se přidali k objímání, poplácávání a chvalořečení Àvona.

„Vskutku, Ūr má vynikající střelce ve své družině!“

„Takhle vyrovnaný souboj jsem ještě neviděl!“

„Motýlí plášť bude ozdobou Àvonových beder!“

„Děkuji přátelé, mé vítězství bylo tak těsné, že tomu ani sám nemohu uvěřit. Alvåb je výborný střelec a kdo ví, jak by závod dopadl, nebýt toho zpropadeného větru.“

„To snad není možné, vítr se ztišil!“

Jestli to bylo díky Aenlebovým modlitbám, nebo jenom náhodou, to sám nevím. Vrátili jsme se k prostřeným stolům a společně jsme oslavovali vítězství a loučení s rodným krajem, které nás čekalo na druhý den po probuzení ze sladkého spánku v místnostech pro hosty, kam nás Alvåb uložil.

Brzy ráno Alvåb probudil naše vůdce:

„Odpust', že ruším, Ūre a Sivete, je čas vyrazit. Budím vás, jak jste mne žádali.“

„Děkujeme, Alvåbe, očekávaná únava po cestě nás opravdu zmohla, slunce již vychází,“ odpověděl na Alvåbova slova Ūr, „vzbudím ostatní, ať se také připraví k vyplutí.“

„Pomohu ti, Ūre,“ vložil se do řeči Sivet.

Oba princové se odebrali vzbudit lovce a ostatní členy naší družiny. Aenleba zastihli uprostřed modlitby k bohu Onešmešovi. Žádal boha, aby voda nebyla moc prudká a aby se nám dobře plulo. Když Aenleb dozpíval modlitbu, oslovil ho Ūr:

„Vážený Aenlebe, díky za tvé modlitby, musíme již vyrazit na další cestu.“

„Ano, Ūre, už jsem prosbou promluvil ke všem našim bohům.“

V té samé místnosti co Aenleb jsem spal i já a bylinkář Onaib. Tiše jsme přihlíželi Aenlebovým modlitbám a také jeho rozhovoru s Ūrem. Když si Ūr všiml, že jsme již také vzhůru, oslovil nás:

„Vy pojd'te také, Onaibe a Tambilisi.“

Když jsme probudili všechny lovce, nastal čas loučení s Alvábem a jeho družinou. „Děkujeme ti za tvoji pohostinnost, Alvábe,“ poděkoval Alvábovi z předchozího večera přejedený a žízně zbavený Amar, „už dlouho jsme se takhle nenajedli a už se asi ani nenajíme.“

„Nemáš zač děkovat, Amare, potřebovali jste se posilnit na další cestu.“

„Daruji ti sud vína z našich sklepů,“ nabídl Alvábovi Òr.

„Ne, ne! To v žádném případě! Naopak já jsem vám připravil dva sudy našeho vína. Přijmi je coby dar a svým vínem šetři,“ naléhal Alváb.

„Tak tedy ano, Alvábe, vyhovím ti, máš pravdu. Bude nám ještě ku potřebě, děkuji ti za ty dva sudy, které jsi nám laskavě věnoval,“ odpověděl Òr.

Teprve v ranním slunci vynikla nádhera pláště, do kterého se zahalil Àvon. Při každém jeho pohybu se na plášti zobrazovaly různé obrazce všelijakých tvarů a barev, až připomínaly Aenlebovy ĝystery. Každý z nás plášť obdivoval, protože za tmavé noci, kdy si ho Àvon po hostině poprvé oblékl, nebyly vidět ani obrazce a ani lesk pylu, který přímo oslňoval, když na něj svítilo slunce ze správného směru.

Ale to už jsme pluli znovu po řece do srdce Hraničních hor. Břehy kolem nás již nepatřily našemu králi, přestože na první pohled jsme si připadali, že jsme stále doma. Dva dny ubíhala cesta bez zvláštních změn, lodě pluly zvolna proti sílícímu proudu řeky malebným údolím, lemovaným nedalekými strmými štíty hor. Bylo nutno obezřele se vyhýbat kamenům vyčnívajícím z vody a dávat pozor na skryté mělčiny a balvany. Třetího dne nás však potkalo nečekané zdržení. Řeka byla přehrazena několika kmeny statných stromů, pravděpodobně vyvrácených nedávnou bouří. Již předtím jsme narazili na několik podobných, do vody padlých stromů, ale vždy se daly objet, našikmo padlé podplout, nebo obejít po vytažení lodí po břehu. Tentokrát však nebylo jiné cesty. Břeh byl skalnatý a lodě by se poškodily, spleť kmenů zase nedovolila cestu po vodě.

„Òre, co teď?“ tázal se bezradně Àvon i další skřeti.

„Bohové snad nepřejí naší cestě, že tolik úkladů nás provází již zkraje!“

„Pokusme se uvolnit alespoň úzkou mezeru k proplutí.“

„Dobrá, přivažte lana ke špicím stromů a společně pak zabereme směrem po proudu.“

Navázali jsme lodě ke stromům na břehu a uposlechli Òrova návrhu. Naskákali jsme do nehluboké řeky a vši silou zkoušeli uvolnit padlé stromy. Ale marně. Jejich váha a husté větve zapříčené o dno nám nedovolily pohnout s nimi ani o píd.

„Nic naplat, přátelé! Nezbyvá než chopit se seker a kmeny přesekat,“ zavelel po marném vyčerpávajícím zápolení Òr, „ale opatrně, ať neztratíte náradí ve vodě.“ Ruce skřetů se chopily těžkých seker a počaly tesat tvrdé dřevo horských velikánů. Na hladinu dopadala spousta třísek, které proud odnášel hned pryč. Některé se ale točily před našimi zraky ve vírech, nebo se zachytily v zátiší za kameny. Pracovitostí a výkonem vynikal mezi všemi Amar. Jako okovaný bobr pronikal sekerou skrz kůru, lýčí a tuhé zimy pamatující letokruhy kmenů. Odsekával silné větve stejně zručně levou jako pravou rukou, voda kolem něj stříkala na všechny strany a jeho zásluhou zanedlouho byla cesta pro naše lodě volná.

„Amar si dnes opravdu zaslouží uznání, je silný a dovedný,“ pochválil ho Òr, „ale i vám díky, druhové moji, však všichni jste si vedli znamenitě.“

„Hlavní dík však patří Amarovi!“

„Je to vskutku silák, dnes asi nejedna žena závidí Ninrut takového ochránce.“

„Dobře, že je mezi námi,“ ukončil rozpravu Òr, „je čas odpočinout a načerpat sil, přirazíme ke břehu v tamté zátočině.“ A ukázal směrem, kde řeka zabíhala do louky v údolí mělkým ramenem.

Vytáhli jsme lodě na břeh a počali provádět obvyklé přípravy před utábořením.

„Òre, Sivete, narazil jsem na čerstvou stopu velikého jelena!“ zvolal Gùes, „chodí sem asi hasit k vodě svoji žízeň, stejně jako spousta další zvířet.“

„Vyraž po jeho stopě, Àvon a další dva lovci tě doprovodí!“

Sùpak, Aikab a Àvon, vedeni Gùem, se rychle vnořili do temnoty lesa.

Gùes sledoval stopu jako šelma. Nehlučně se prodíral křovisky, jako had klouzal travou a neustále zdvihal nasliněný prst, aby zaznamenával změny směru větru. Ostatní lovci ho v nepatrné vzdálenosti následovali.

„Jelen, kterého hledáme, se skrývá jižně na louce, nedaleko od místa, kde se právě nacházíme,“ promluvil tiše Gùes, „je tak patrné podle sedřené kůry na borovici před námi a podle směru ohnutí stébel travin.“

„Tvé umění, Gùe, je srovnatelné se schopnostmi zvířat. Ba, je ještě lepší,“ zalichotil Gùovi Sùpak.

„Přesně tak, Sùpaku, Gùes je velmi zkušený lovec,“ dodal Aikab.

„Tiše! Táhle je!“ nařídil přátelům Gùes, „přiblížíme se k němu, ale potichu! Hlavně se nezvedejte, vítr vane směrem k němu, mohl by nás ucítit, a to bychom ho už neulovili a tím pádem byl by náš lov u konce. Àvone, napni luk a buď připravený!“

S těmito slovy si šíp připravil také Gùes.

„Zpropadeně! Ûidus asi zanesl náš pach k jeho nozdrám!“

V tu chvíli jelen utekl na opačnou stranu planiny, kde ale naštěstí zůstal stát.

„Éliv, bůh lovu, nám přeje, jelen se zastavil, budeme ale muset jít na druhou stranu louky,“ promluvil radostně Gùes, „pojdme, ale opatrně!“

Když se Gùes, Àvon, Aikab a Sùpak přemístili na odvrácený konec palouku, Gùes naznačil přátelům, ať postojí za keři na jeho okraji.

„Znovu připravte luky a ty, Sùpaku, si nachystej oštěp,“ řekl šeptem „ted! Vystřelte!“

Jelen k nim stál bokem, pozdvihl mohutnou hlavu a lovci mohli obdivovat jeho nádherné paroží. Nasával do vlhkých nozder večerní vzduch a vypadal podezřívavě. Něco ho asi vylekalo, nebo zaslechl Gùovo tichounkém křiknutí. Náhle sebou trhl, takže ho minul Sùpakův oštěp a i šíp Aikabův, stejně jako Àvonův. Ale Àvon na poslední chvíli vložil na tětivu další, caerfím peřím zdobený šíp, který měl ještě po svém otci z časů, kdy ho učil lukostřelbě, a bleskurychle vystřelil. Zasáhl jelena přímo do srdce, ten se pak ještě nevalnou chvilku potácel a zmítal, až nakonec padl na okraj mýtiny do keříku lesních bobulí. Lovci radostně vyskočili z úkrytu a zamířili ke skolenému úlovku.

Ve stejnou chvíli jako Gùes a jeho druhové vyběhl z houštinky proti nim skřet, který se podobal spíše ptáku, než skřetovi, což dělal jeho ostrý a špičatý nos, dlouhý černý plášť, který za ním vlál jako obrovská křídla a také špičatá čapka z kovově lesklého havraního peří. Vrhł se rychle k jelenovi a už chtěl vytáhnout šíp, když na něj Àvon zavolal:

„Co to děláš, proč chceš vyndat můj šíp z těla jelena, kterého jsem zastřelil já, Àvon, Òrův lučištník?“

Při těchto slovech ukazoval neznámému lovcí opeřený caerfí šíp, trčící z hrudi skoleného jelena, „jak se jmenuješ a z jaké jsi osady či vesnice? Nebo jsi snad osamělý lovec?“

„Jmenuji se Rôr a jsem z osady lesních lovců a uhlířů, patřící králi Křàkì šovi. Ale je mi záhadou, že jsem jelena netrefil, protože jsem nejlepší lovec našeho rodu. Ale dobrá, vidím tvůj šíp, Àvone, a proto máš právo na úlovek,“ odpověděl mu skřet, „alespoň vám pomohu s kořistí. Nedaleko odtud jsem zahlédl mladý, ale pevný buk, odseknu z něho větev, na které jelena ponese. Vy mu zatím svažte nohy.“

Za chvíli přišel Rôr se dlouhým tenkým kmenem podseknutého buku. Prostrčil ji jelenovi mezi svázané nohy a všichni plnou silou zabrali a začali jelena zvedat. Bez Rôrovy pomoci by snad ani úlovek neuzvedli. Rôr kráčel vpředu, takže si nemohl všimnout šípu, který jelenovi čněl z toho boku, na kterém předtím ležel.

„Rôre, jaké opeření měl tvůj šíp?“ zeptal se pojednou Sùpak, který šel vzadu.

„Černé, z havraního peří, proč to chceš vědět?“ odpověděl na to Sùpakovi Rôr.

„Protože z levého boku jelena trčí šíp s havraním opeřením,“ odpověděl Rôrovi Sùpak.

„To není možné! Já si říkal, jak to že jsem se netrefil! A přece jen jsem ho zasáhl!“ zvolal pln radosti Rôr.

„Odpust', že jsem tě podceňoval, Rôre! Podruhé za sebou v krátké době vidím stejně dobrého lučištníka, jako jsem já,“ řekl omluvně Àvon a pokračoval, „a proto očekávám tvůj souhlas s naložením s úlovkem a přijmi pozvání na hostinu, kde bude náš jelen hlavním chodem, pokud souhlasíš.“

„Děkuji, Àvone, půjdu s vámi, a to rád! A za vlídnost vás zítra nechám přespat v naší osadě, Křàkì š jistě svolí,“ oplácel laskavost přátelům Rôr.

„Ani my neodmítneme, Rôre, a přijmeme pozvání tvé a Křàkì šovo,“ odpověděl Àvon, „odměnou ti budiž lebka s parožím jelena, tvého jako našeho.“

Když se Àvon, Gùes, Aikab a jejich nový přítel Rôr vrátili již večer do tábořiště svých druhů, Àvon jim představil Rôra:

„Zde vidíte lovce, který se vyrovnal mně a skolil jelena v navlas stejnou chvíli, jako já. Pozval jsem ho na hostinu, na které bude jako hlavní chod tento jelen. Za naši laskavost a pro vzájemné poznání nás Rôr pozval do vesnice uhlířů a lesních lovců, odkud pochází a které vládne král Křàkì š, abychom tam zítřejšího dne přenocovali. Vesnice leží prý perný den cesty proti proudu.“

„Jelen! To si pochutnáme!“ zajásal Amar.

„Jen ho zase nesněž syrového,“ poznamenal Łascus.

„Dobře, Àvone, zavolejte ženy, ať jelena upraví a kůži nechají uschnout u ohně,“ nařídil Òr, „obdrží ji Řôr na upomínku našeho střetnutí.“

„Přinesu soudek vína Òre,“ nabídl se Læcer.

„Jen jdi,“ odpověděl mu Òr.

Připravování na hostinu bylo namáhavé a dlouhé, ale s pomocí Řôra a Àvona, kteří došli zatím do lesa pro suché dříví, bylo vše hotovo dříve, než jsme očekávali. Řôr zapálil oheň. Nečinil tak křemenným křesadlem jako my, ale kameny nezvyklé barvy. Za chvíli se už nad ohněm pekl rozporcovaný jelen.

Z té vůně se sbíhaly sliny nejen Amarovi. I já jsem podléhal opojnému pachu kouře a pozvolna se opékajícího masa. Ještě, že náš drahý Dêpidos jako vždy měl pro nás po ruce příběhy a písně k ukrácení chvíle.

*V hloubi lesa starý jelen žil
v hloubi lesa prožil mnoho chvil
chodil k řece, tam co všichni chodí pít
chodil k řece, dlouho mohl ještě žít*

*V bahně stopu zanechal
neunikla Gùově zraku
se svými druhy ji sledoval
v přišeři večerních mraků*

*V hloubi lesa starý jelen pad
v hloubi lesa střetl ho smrti chlad
v hloubi lesa potkal Àvon přítele
v hloubi lesa podali si ruku nesměle*

Řôr pochválil Dêpidose za jeho pěvecký výkon:

„Tvůj um, Dêpidosi, je úžasný. Pro tvoji radost ti i moji přátelé z Kṛàkì šovy osady také zapějí a zahrají naše písně,“ slíbil Dêpidosovi Řôr.

„Děkuji ti, Řôre, tvá uznalá slova mne těší,“ radostně odpověděl poctěný Dêpidos. Všichni jsme se pak zabalili do kožešin, protože v horách byly již studenější noci, a uložili jsme se ke spánku.

Ráno se první probudil Rôr. Potají, aby nás nevzbudil, zašel natrhat do lesa různé bobule, o kterých věděl, že jsou jedlé. Dál vybral z hnízda včelí med a z našich zásob odebral trochu již rozmletého obilí. Z něj upekl na horkých kamenech placky. Bobule a včelí med svařil v hustou mazlavou kaši, nazývanou lăčkabûs. Zrovna, když ji chtěl namazat na poslední placku, ozval se Amarův hlas:

„Co je to za vůni? To ale lahodí nosu.“

Po těchto slovech se Amar vyhrabal ze své kůže, přikradl se k ohni a nevidmo rychle ochutnal jednu Rôrovu placku. A nezůstalo jen u té první. Rôr si myslel, že Amar jen mluvil ze spaní, ale když koutkem oka zahlédl, jak se něčí ruka vztahuje k placce, vše si hned domyslel. Chytil Amara za ruku a začal se ho vypyávat:

„Co jsi to tu dělal, Amare?“

„Nic. Jen jsem šel přiložit.“

„A jak my tedy vysvětlíš, kam zmizely ty čtyři placky?“

„Přiletěly sem caerfy a snědly je.“

„A co to máš v mošně?“

„Nic tam nemám.“

„Tak vyndej tu ruku z mošny!“

Amar se začal cukat, protože v mošně měl poslední uloupenou Rôrovu placku.

„Kde to vážne, Amare? Vyndej tu ruku, jestli tam nic nemáš, tak proč bys ji nevyndal.“

„No víš, R...“

Více Amar nestačil říct. Rôr rychlým hmatem vytáhl jeho ruku ukrytou v plátěné brašně ukryté v haleně.

„To jsem si myslel, máš dlaň celou umatlanou od lăčkabûsu.“

„Promiň, Rôre, ale ten tvůj lăčkabûs byl tak dobrý, že jsem nemohl odolat.“

To už jsme se všichni probudili a tiše poslouchali jejich dohadování, když promluvil Dêpidos:

„Zase Amarův břich pohltil něco nového, co nikdy neochutnal.“

V tom okamžiku se Rôr prudce otočil a toho využil Amar k dojedení kousku placky s lăčkabûsem.

„Vy už jste vzhůru?“ podivil se Rôr.

Odpověděl jsem mu:

„Probudil nás tvůj podivný rozhovor s Amarem, Rôre.“

„Když už jste vzhůru, sedněte si a pojezte placky s mým malým chutným tajemstvím, lăckabûsem. A tobě, Amare, odpouštím tvou smělost, ale jen pod jednou podmínkou!“

„Pod jakou?“ otázal se Amar, obávaje se toho, že mu Rôr zakáže jíst další placky.

„Že si teď nevezmeš už ani jednu placku!“

Amar málem omdlel, ale přes svůj odpor souhlasil. Amara jsme trápili tím, že jsme si na plackách s lăckabûsem naschvál co nejvíce pochutnávali:

„Cítíš tu jemnost, Łascusi?“

„Jistě, Lăcere?“

„Ta vynikající chuť lăckabûsu,“ dodal Òr.

„Máš pravdu, to je snad jídlo určené jen králům,“ souhlasil s Òrem Sînde.

„Z čeho to vaříš, Rôre?“ zatoužil dozvědět se od Rôra Klov.

„Lăckabûs dělám z lesních bobulí a včelího medu, placky jsou z obvyklého rozemletého obilí, které jsem si pro vaše nasycení zapůjčil ze zásob v Òrově lodi.“

„Ta božská chuť! Jako by to bylo pečeno v pecích boha slunce Rŭpkise,“ poznamenal Aenleb.

Amar pukal závistí a nakonec vykřikl, maje málem slinu touhy až na haleně:

„Dost! Dost! To nejde strpět! Vy mne mučíte!“

„Neřvi, Amare, dám ti poslední placku,“ pravil Rôr, aby zbavil ostatní Amarova křiku.

„Děkuji, Rôre, jsi má spása!“ a nato se věčný nenasyta pustil do placky.

Ale to už byl čas k vyplutí, den nabíral na síle a slunce na jas. Rôr vytáhl svoji loď, uschovanou dosud pod skalním převisem nedaleko řeky. Podobala se našim lodím, ale byla menší a užší, potažená vydělanou jelení kůží a na přídi měla nasazenou lebku obrovského jelena s obdivuhodným parožím.

„Rôre, nemůžeme se víc zdržovat, vyrazme!“ obrátil se k Rôrovi Òr.

„Můj člun je připraven, Òre, tak vzhůru proti proudu!“ souhlasil Rôr.

Po nezbytných přípravách jsme zakrátko vypluli.

„Òre, povedu vás, jestli vám to nebude vadit, protože jediný já znám, kde na nás může v řece číhat nebezpečí,“ navrhl Rôr Òrovi.

„Jistě, jsi zkušený a těchto míst znalý, Rôre, a proto kupředu! Ved' nás!“

Tak jsme vyrazili pod velením nového přítele. Pluli jsme stále roklí Hraničních hor, cesta ubíhala pomalu, čekalo nás mnoho nástrah a překážek.

„Pozor, Sînde, napravo od tebe je mělčina!“ zvolal Rôr.

„Ano, Rôre, rozumím!“

„Vypadlo mi veslo, co mám dělat!“ zvolal náhle Łascus.

„Skoč pro něj do vody, Łascusi, a neotálej!“ pobídl ho Òr.

„U všech bohů! Co to děláš, Onešmeši, proč nás žene tvůj mocný proud k mělčině? Obrat' své víry!“

Aenleb marně prosil bohy o pomoc. V tu chvíli totiž vjely lodě na mělčinu, i ostražitý Rôr v obavě o Łascusovo bezpečí přestal sledovat zrádný úsek řeky, kde se střídaly skryté mělčiny s hlubokými tůněmi.

„U Ĥorama, to je neštěstí! Do osady dorazíme až za tmy!“ povzdechl Rôr.

„Nevzdychej, Rôre! Chopme se obrácených oštěpů jako bidel,“ pobídl Rôra i ostatní Læcer, „Łascusi! Łascusi! Kde je Łascus, Rôre?“

„Vypadlo mu veslo a skočil pro něj do vody,“ odpověděl pln strachu Rôr, „vypadá to, že se utopil, stažen do tůně zrádným vírem!“

Rôr už chtěl smeknou čapku, aby prokázal Łascusovi poslední poctu. Aenleb se chystal pomodlit k Ĥoramovi, když tu se najednou za nimi ozval slabý Łascusův hlas:

„Pomozte mi! Topím se! Pomoc! Mám i veslo, vezmi ho Læcere!“

„Ty jsi nás vylekal, Łascusi, podej mi ho a drž se!“

„Děkuji ti, Læcere, zachránil jsi mi život,“ řekl vděčně promáčený Łascus, když byl vytažen přes bok lodi. Ještě dlouho prskal a vyplivoval vodu, které se nalokal. Inu, nebylo to naše lahodné víno, ani pivo nebo medovina.

„To nestálo za řeč, Łascusi, hlavně že jsi živ. Vezmi si také oštěp a pojď nám pomáhat s odpichováním,“ pronesl radostně Læcer, „vidím, že je ti již dobře, ty starý bobře.“

„Veršovat snad náleží mně,“ se smíchem se ohradil Dêpidos, dobíraje si Læcera „vidím, že dnešního večera mohu ponechat vyprávění i zpěv tobě a sám odpočívat jako malé robě.“

Společnými silami jsme zakrátko vyvázli ze zajetí na mělčině a pluli dál bezpečně vedeni Rôrem.

Další cesta probíhala již bez jakéhokoliv zdržení. Nebylo daleko do večera, když nás Rôr upozornil:

„Necítíte něco ve vzduchu?“

Všichni počali nasávat vlhký vzduch nad řekou. Jako první zvolal Gùes:

„Jako bych zachytil zdáli slabý závan kouře!“

„Máš dobrý čich, to jsou milíře okolo naší vesnice. Dnem i nocí v nich doutná oheň, výroba dřevěného uhlí je našim důležitým umem, dobře se nám s ním obchoduje v širém okolí,“ objasnil Rôr, „nebude dlouho trvat a seznámím vás se samotným Křàkì řem, mým vládcem a osobním přítelem.“

Jak jsme pluli nadcházejícím soumrakem proti proudu, vůně kouře sílila, až jsme se dostali do míst, kde dým jako mlha halil celé říční údolí.

„A jsme doma!“ zvolal Rôr, „pro dnešek končí vaše putování. Následujte mne! Vše zanechte zde, mí druhové, které v jejich úkrytech nevidíte, střeží tato místa.“

Odkudsi z korun se ozvalo zakrácání, potvrzující Rôrova slova. Ponechali jsme lodě přivázané u břehu a stádo nahnali do ohrádky, tam stojící. Po chvilce chůze do hloubi lesa jsme stanuli na místech, kde se nacházela osada krále Křàkì ře. Naproti nám přibíhaly děti, které hbitě sjížděly po lanech ze stromů, zdravily Rôra a zvědavě si nás prohlížely:

„Koho nám to vedeš, Rôre, a kde máš jelena? Sliboval jsi, že se bez něj nevrátíš.“

„Jelena jsem ulovil, nebyl jsem však sám a poznal jsem nové přátele, které přivádím představit našemu vládcí. Tady mám kůži a paroží z úlovku.“

„Křàkì ře tě už netrpělivě očekává, pospěš za ním!“

Vesnice byla ukrytá našim zrakům v korunách okolních stromů. Domy vpletené jako hnízda mezi větvemi nám připomínaly naše chýše. V nejhonosnější sídlil král Křàkì ře. Vyšplhali jsme v doprovodu Rôra po provazových žebřících a zakrátko stanuli s Òrem, Sivetem a Àvonem před vladařem, ostatní čekali na kraji lesa.

Křàkì řova postava, podobná krkavci, byla štíhlá a vysoká. Byl zahalen do černého dlouhého hávu jako Rôr, jeho tvář byla umouněná od uhlí a na hlavě měl nasazenou kovanou helmu s krkavčí lebkou místo špičky. Promluvil k Rôrovi chraplavým hlasem:

„Koho to přivádíš, Rôre?“

„To jsou moji přátelé, kteří skolili jelena, kterého by neskolil nikdo druhý, než já, Křàkì ři! Napravo ode mne je Òr, po levici stojí Sivet, a ve stínu za nimi spatříš Àvona,“ odpověděl Rôr.

„Vy že se vyrovnáte Rôrovi, nejlepšímu lovcí našeho rodu?“ optal se nedůvěřivě Křàkì ře.

Ke Křàkì řovi promluvil Òr:

„Ne, my všichni ne, ale tady Àvon.“

„Přístup blíž, Àvone, a řekni, je to pravda?“ zeptal se Àvona Křàkì ře.